

原語論壇

Aboriginal Language Forum
原語フォーラム

mudandin saikin 郡群布農語的再見

イシブクン群ブヌン語のmudandin saikin (さようなら)
“mudandin saikin,” Goodbye, in the Bunun Isbukun Language

文 | Taupas Tansikian 劉彼得 (淡水布農長老教會牧師)

Bununtuza mais mapasadu aat, napsilaktan ispabazbaz tu halinga hai, ukas tupa tu “namuhnang mapasadu”. Mais inmananuun kingkiu miliskin tu, mavia a mailantangus tu, nii tu pun-apav mas halinga tu “namuhnang mapasadu” hai, aiza tasmaipia tu kanaang:

Tasmaitasa: maluskun asang tu bunun hai mapasasadu, pahkai mais nasipalavaaz hai, nii tu tupa tu “namuhnang mapasadu”.

Tasmaidusa: Bunun tu asang hai mapaldahvi,

maza nalahaiban tu daan hai madauhpus, kan-azaz tanbantas, mintanaan nis makasia kapingingun tu daan, pahkai mais tupa tu “namuhnang mapasadu” hai, sintupa tu “namuhnang makasia kapingingun tu daan”.

Tasmaitau: Bununtuza hai nii tu mahansiap bazbaz mas sinpailmiing tu halinga; isia duma tu siduh mais tupa tu “muhnang mapasadu”. isia mas nguls, mintanaan mais nii tu maisnasia is-aang.niitu mamantuk tu namuhnang mapasadu.

Haitu Bununtuza hai, mais maipun-apavin halinga hai, asa tu kapimaupaun. Cis-maupacia tu kanaang, ukas halinga tupaun tu “namuhnang mapasadu”.

布農族人見面後及分手時使用的語彙，並沒有「再見」這個字眼。若仔細研判，此「再見」一詞說不出口的原委，有以下幾點：

第一：同一村落的人經常見面，離別時不需要說「再見」。

第二：布農族不同的村落，往往相距甚遠，要走

的路很長，且只能靠雙腳走路（並無交通工具），有時置身危險的路徑，所以如果說出「再見！」，意謂著「要重走危險的路程」。基於此二點，無法隨口說「再見！」。

第三：布農族不善於講客套話；其他民族講「再見」，是講在嘴裡，不一定是發自心裡，不見得是真的想要「再見面」。但布農族說出口的，就一定要做到。

基於上述原因，並沒有所謂「再見」的用語。

Sia Bununtuza iskusia mais napasilaktan, pacinpalavaaz, sikuav tu isbazbaz tu halinga hai, kaupam mas “mudanin saikin”, “mananulua mudadaan”, “mihumisang”, “ping-aan”.

Mais taintungu sia tais-aan, adu kaviaz tu lumah, namudanin hai, tupa mas taimilumah tu “namudanin saikin”, mas-unu a taimilumah tupa tu “mananulua mudadaan”, mintanaan nis tupa tu “mihumisang”.

Mais ka-nasia maupacia tu isbababaz tu halinga kingkiu miliskin hai, namahtu inhansaipun tu maimakua a itu Bununtuza habasang maimadadaingaz tu sinihumis siinmas iniliskinan.

至於布農族用在分手、分別、離開的用語，只有「我要走了」、「注意走路」、「要好好活著」、「平安」。

當做客於親友家，將要離去時說：「我要回去了」，主人回答說：「請走路要當心」，或用祝福的話說：「要好好活著」。

若以上述對話來研判，可據以瞭解古代布農族人的生活情況。

Tangus hai, “namudanin saikin”. Bununtuza mais

tupa tu “mudanin” hai, aizaas dusa tu iniliskinan. Tasa hai, sintupa tu “namudaan kusia duma tu dalah”. Dusa hai, sintupa tu “namatazin”.

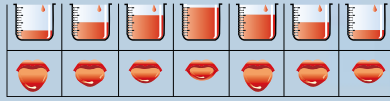
Bununtuza habasang tu maimadadaingaz, cis-uni tu, nii tu malalabas a bunun, mais pakitmangmang pasampanah duma malalabas bunun tu siduh hai, nii tu ama-ama tu namahtu savai, pahkai, midazin tunlushu sia ludun, mintananis itamav sia kalapatan kama-mabukzav tu dalah kalumah, aupa mais kan-asangun mas pais hai, cis-uni tu makintasa maidakis tu daan aat, mahtu ma-aipi ku-unias sinkapainsul tu batu, malulus mataubancih mas nakan-asang tu pais.

Haitu mais taintungu sia duma tu asang, namusuhising hai, maszang amin tu makasia mas kapingingun tu daan, musuhis kusia anak-anak tu asang. Paha namudaan tu bunun hai, haiap tu namakasia kapingingun tu daan, Cis-sacin, adu namahtu makansial sausia anak-anak tu asang, nii amin kanashal, pahkai tutangus tu “namudanin saikin” (namatazin saikin).

首先，有關「我要走了」。如果布農族人說：「我要走了」有兩種意義：第一意為「要到另外一地去」，第二意為「要死了」。

從前布農族人，因為人口數少，若和人口數多的敵對民族對戰，根本就無勝算的機會。所以，只好移居山麓，有的建屋於懸崖上頭較平坦的小地方。若遭敵人攻擊，可以因只有一條往上的路線，而能解開所堆的壘石，讓滾石重擊，打退來攻擊的敵人。

但是如果自己人做客其他部落，欲返回時，意味著得經過同樣的危險路徑，才能回到自己的部落。因此，是否能夠安然回鄉，同樣是未知數，所以事先道出「我要走了」（也有「我要

死了」的意義)。

Tusunu hai, "mananulua mudadaan". Maza taintunguan tu taimilumah mas-unu tu "mananulua mudadaan". Sintupa tu mahansiap saikin tu kasu hai, na-anghaib sia aludmuzas kaipisingan tu daan, pahkai mas-unu tu "mananulua mudadaan".

其次，有關「要注意走路」，意味著主人知道，客人此去會經過充滿危機的路徑，所以囑咐「要好好走路」。

Musunu, pali-uni mas taimilumah sintaahumis tu halinga "mihumisang!". Mais pultavun kingkiu hai, "mihumisang!" "mihumis asang" "asang mihumis" "asa tu mihumis" "asa tu malmihumis". Taimilumah hai tutangus tauhumis mas namudaan tu bunun, aupa ha-iap tu namakasian sa-ia mas kapisingun tu daan musuhis kusia anak-anak tu asang.

再其次，談及有關主人對將離開的客人祝福的話「要好好活著」。若單從詞彙「mihumisang

(要好好活著)」「mihumis asang (活著+要)」「asang mihumis (想要+活著)」「asa tu mihumis (一定要+活著)」而言，主人祝福客人「要好好活著」，就是心裡明白，客人將經過有危險性的路徑返家。

Tukunguz hai pali-uni mas "ping-aan". Laupaku tu Bunun maikingna, mastan mas kusia Kilstukiu tu kiukai, pahmais mapasadu aat, napacinpalavaaz hai tupa amin tu "ping-aan", mahansiap na-ia tu aiza Dihanin tu Kamisama a, malhahaipu, saipuksaipuk, madasmadas, pahkai mahtu maisna is-aang patauhumis tupa tu "ping-aan". Anatupa tu makasia dangias kapisingun tu nalahaiban, latuza tu nadangdangazun, al-alakan mas Kamisama aat, makan-naskal a is-aang mapatauhumis tu "ping-aan".

最後，有關「平安」這個詞彙。現今有相當多布農族人進入基督教會，所以在見面後和分開前，都會互道「平安」，他們知道有天上的神守護、照顧、帶領，所以可以很自然地互相祝福「平安」，即使要通過有危機四伏的路程，確信上帝依然會幫助、引領，而以充滿歡喜的心情互道「平安」。

